

8.

На основу члана 173 stav 4 Закона о енергетици („Слуžbeni list CG“, бр. 28/10, 6/13 и 10/15) и члана 6 stav 1 Закона о техничким захтевима за производе и оценијавање усаглашеношти („Слуžbeni list CG“, број 53/11), Министарство економије донијело је

**PRAVILNIK
О КВАЛИТЕТУ И КОНТРОЛИ КВАЛИТЕТА ТЕЧНИХ
GORIVA НАFTНОГ ПОРИЈЕКЛА**

Predmet
Član 1

Овим правилником прописује се квалитет и начин контроле квалитета течних горива нафтног поријекла и захтеви које треба да испунија акредитовано правно лице за оценијавање усаглашеношти квалитета течних горива нафтног поријекла (у даљем тексту: овлашћено тјело).

Tečna goriva naftnog porijekla
Član 2

Tečna goriva naftnog porijekla, у смислу овог правилника, су наftni derivati (моторни бензини и гасна уља) и течни наftni гас.

Primjena
Član 3

Одредбе овог правилника примјењују се на течна горива нафтног поријекла која се користе у моторима са унутрашњим сагоријевanjem као и течна горива намјенијена за производњу топлотне енергије, која се испоруђују на тржиште Црне Горе.

Zahhtjevi u pogledu kvaliteta
Član 4

Течна горива нафтног поријекла која се испоруђују на тржиште Црне Горе морaju да буду одговарајућег квалитета, односно да испунијавају захтеве у погледу квалитета прописане овим правилником.

Течна горива нафтног поријекла испунијавају захтеве у погледу квалитета из става 1 овог члана, ако су усаглашена са стандардима из чл. 5, 6 и 7 овог правилника и у складу са Прilogом 1 и 2 који су саставни дио овог правилника.

Квалитет течних горива нафтног поријекла доказује се сertifikatom o kvalitetu koji prati svaku pošiljku koja se na teritoriji Crne Gore stavlja u slobodan promet, izdatim od ovlašćenog tijela iz člana 9 овог правилника ili правног лица из друге државе које је акредитовано по стандарду EN 17020.

Пошiljka, у смислу става 3 овог члана, je одредена количина течног горива нафтног поријекла која се доставља бродом, autocistijernom i вагон-cistijernom od увоznika i/ili distributera do benzinske stанице i/ili складишта за гориво.

Motorni benzin
Član 5

Motorni benzini, у смислу овог правилника, су течна горива нафтног поријекла tarifnih oznaka CN 2710 12 45 i CN 2710 12 49, који се продавају под комерцијалним називима Eurosuper 95, Eurosuper 98 и Eurosuper 100.

Motorni benzini из става 1 овог члана, морaju да испунијавају захтеве у погледу квалитета предвиђене веžeћим стандардом MEST EN 228.

Izuzetno od става 2 овог члана, истраживачки oktanski broj - RON za Eurosuper 98 мора да износи најмање 98, а за Eurosuper 100 мора да износи најмање 100.

Gasna ulja
Član 6

Gasna ulja, у смислу овог правилника, су течна горива нафтног поријекла tarifnih oznaka od CN 2710 19 43 до CN 2710 19 47, која се продавају под комерцијалним називом Eurodizel,

Dizel gorivo D 0,1. i ulje за лоženje ekstra lako EL.

Eurodizel мора да испунијава захтеве у погледу квалитета утврђене веžeћим стандардом MEST EN 590.

Dizel gorivo D 0,1 мора да испунијава захтеве у погледу квалитета утврђене у Прilogу 1 овог правилника.

Ulje за лоženje ekstra lako EL мора да испунијава захтеве у погледу квалитета утврђене у Прilogу 2 овог правилника.

Tečni naftni gas (TNG)
Član 7

Tečni naftni gas (TNG), у смислу овог правилника, су течна горива нафтног поријекла tarifnih oznaka CN 2711 12 i CN 2711 13.

Tečni naftni gas (TNG) мора да испунијава захтеве у погледу квалитета утврђене веžeћим стандардом MEST EN 589.

Kontrola kvaliteta tečnog goriva naftnog porijekla
Član 8

Kontrola kvaliteta течних горива нафтног поријекла врши се provjerom sertifikata o kvalitetu iz člana 4 stav 3 овог правилника i ocjenjivanjem usaglašenošti kvaliteta.

Provjera sertifikata o kvalitetu iz stava 1 овог члана врши се за svaku pojedinačnu пошiljku течног горива нафтног поријекла из чл. 5, 6 i 7 овог правилника која се у Crnoj Gori stavljuju u slobodan promet.

Ocenjivanje usaglašenošti kvaliteta из става 1 овог члана, обухвата uzorkovanje, laboratorijsko испитivanje i izдавanje sertifikata o kontroli kvaliteta.

Ocenjivanje usaglašenošti kvaliteta врши се за svaku benzinsku stanicu која у Crnoj Gori врши продавају течних горива нафтног поријекла, u складу са dinamikom коју utvrđuje nadležni inspekcijski organ.

Zahhtjevi za ovlašćeno tijelo
Član 9

Ocenjivanje usaglašenošti kvaliteta течног горива нафтног поријекла из члана 8 овог правилника може да врши ovlašćeno tijelo које има sertifikat o akreditaciji po standardu MEST EN 17020 (Kontrolno tijelo - tipa A), za oblast kontrole течних горива нафтног поријекла i ocjenjivanje usaglašenošti kvaliteta.

Ovlašćeno tijelo u proceduri ocjenjivanja usaglašenošti kvaliteta мора да користи rezultate laboratorijskog испитivanja из члана 11 stav 2 овог правилника које je izdala laboratoriја за испитivanje akreditovana по стандарду MEST EN 17025.

Uzorkovanje
Član 10

Uzorkovanje течног горива нафтног поријекла врши се primjenom sljedećih standarda:

- iz rezervoara benzinskih stanica, складишта, autocistijerni i вагон-cisterni по стандарду MEST EN ISO 3170 i MEST EN ISO 3171,

- iz benzinskih stanica (sa točionog aparata), по стандарду MEST EN 14275,

- из benzinskih stanica i iz rezervoara за складиште течног нафтног гаса (TNG), по стандарду MEST ISO 4257.

Uzorkovanje течног горива нафтног поријекла, по налуогу nadležnog inspekcijskog organa, врши се u складу sa zakonom који uređuje inspekcijski nadzor.

Laboratorijsko ispitivanje
Član 11

Laboratorijsko испитivanje течних горива нафтног поријекла врши се primjenom metoda испитivanja propisanih standardima MEST EN 228, MEST EN 590, MEST EN 589 i/ili metodama iz Priloga 3, Priloga 4 i Priloga 5 који су саставни дио овог правилника.

Rezultat laboratorijskog испитivanja (izvještaj o испитivanju)

predstavlja osnov za ocjenu ovlašćenog tijela o usaglašenosti kvaliteta tečnog goriva naftnog porijekla i izdavanje sertifikata o kontroli kvaliteta.

Sertifikat o kontroli kvaliteta

Član 12

Sertifikat o kontroli kvaliteta je stručno mišljenje ovlašćenog tijela na osnovu uzorkovanja i rezultata laboratorijskog ispitivanja (izvještaj o ispitivanju) iz člana 11 stav 2 ovog pravilnika o tome da su ispitani zahtjevi kvaliteta tečnog goriva za koje se izdaje sertifikat kvalitetom usaglašeni sa zahtjevima ovog pravilnika.

Sertifikat o kontroli kvaliteta izdaje se na obrascu koji je dat u Prilogu 6 koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Obavještavanje

Član 13

Ovlašćeno tijelo dostavlja nadležnom inspekcijskom organu sertifikat o kontroli kvaliteta odmah nakon donošenja ocjene o usaglašenosti kvaliteta, a najkasnije prvog radnog dana nakon donošenja ocjene o usaglašenosti kvaliteta.

Prestanak važenja

Član 14

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o kvalitetu i kontroli kvaliteta tečnih goriva naftnog porijekla („Službeni list CG“, broj 26/15).

Stupanje na snagu

Član 15

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljenja u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj: 01-2674/3

Podgorica, 29. decembra 2015. godine

Ministar

dr Vladimir Kavarić, s.r.

PRILOG 1

Zahtjevi u pogledu kvaliteta dizel goriva D 0,1

Karakteristika	Jedinica	Granične vrijednosti
Gustina na 15°C	kg/m ³	820 – 860
Kinematska viskoznost na 20 °C	mm ² /s	2.00 – 6.00
Tačka paljenja	°C	min. 55
Destilacija (v/v)	°C	max. 375
• 95% predestilisanog		
Tačka filtrabilnosti (CFPP)	°C	ljeto 5
		zima -15*
		prelazni period -10*
Sadržaj pepela	% (m/m)	max. 0,01
Sadržaj vode	mg/kg	max. 500
Sadržaj sumpora	mg/kg	max. 1000
Cetanski indeks	-	min. 45
Ugljenični ostatak (na 10% ostatka destilacije)	%(m/m)	max. 0,30
Ukupne nečistoće	mg/kg	max. 24
Mazivost, korigovani prečnik oštećenja uslijed habanja (wsd 1,4) na 60 °C	µm	max. 460

*Sezonske klase za tačku filtrabilnosti (CFPP) u zavisnosti od klimatskih uslova utvrđene su Nacionalnim aneksom NA.3 standarda MEST EN 590.

**Sadržaj sumpora utvrđen je Uredbom o graničnim vrijednostima sadržaja zagađujućih materija u tečnim gorivima naftnog porijekla („Službeni list CG“, broj 39/10)

Napomena: Rezultati pojedinačnih mjerjenja tumače se na osnovu zahtjeva opisanih u važećem izdanju standarda MEST EN ISO 4259

Заhtjevi u pogledu kvaliteta ulja za loženje ekstra lakog EL

PRILOG 2

Karakteristika	Jedinica	Granične vrijednosti
Gustina na 15°C	kg/m ³	max. 860
Kinematska viskoznost na 20 °C	mm ² /s	2.50 – 6.00
Kinematska viskoznost na drugoj temperaturi	mm ² /s	Upisuje se
Tačka paljenja	°C	min. 55
Destilacija (v/v)	°C	max. 370
• 90% predestilisanog		
Sadržaj pepela	% (m/m)	max. 0,01
Sadržaj vode	mg/kg	max. 500
Sadržaj sumpora	mg/kg	max. 1000
*Tačka tečenja		max -9 / 0 *
Sadržaj indikatora (Solvent Yellow 124)	mg/l	min. 6
Ugljenični ostatak (na 10% ostatka destilacije)	% (m/m)	max 0,30
Donja toplotna vrijednost, ¹	MJ/kg	min 42,00
***Boja		***crvena
<p>*Zimski period max -9 °C (1. septembar - 31. mart) / ljetnji period max 0°C (01. april -31.avgust)</p> <p>**Solvent yellow 124 sa hemijskom oznakom N-etyl-N-S2 (I-izobutoksietoksi) etil azobenzen-4-amin u količini od min 6,0 mg/l (markirni indikator) što odgovara 7,043mg indikatora na 1kg ulja za loženje, a što se postiže dodavanjem sredstava za označavanje SUDAN M Redmarker 467, SUDAN M Redmarker 465, SUDAN M Redmarker 385.</p> <p>***Količina boje treba garantovati da će pri dnevnoj svjetlosti u sloju ulja za loženje od 2cm biti moguće prostim okom uočiti crvenu boju.</p>		
<p>Napomena: Rezultati pojedinačnih mjeranja tumače se na osnovu zahtjeva opisanih u važećem izdanju standarda MEST EN ISO 4259</p>		

PRILOG 3**Методе испитивања бензина**

<i>Karakteristika</i>	<i>Metoda</i>
Gustina на 15°C	MEST EN ISO 3675
Istraživački oktanski број	EN ISO 5164 ASTM D2699
Motorni oktanski број	EN ISO 5163 ASTM D2700
Destilacija	MEST EN ISO 3405
Kорозија бакарне траке	MEST ISO 2160
Količina угљоводоника - olefini - aromati	MEST EN 15553
Količina benzена	MEST EN 238 MEST EN 12177
Količina кисеоника Količina оксигената	MEST EN 13132
Količina укупног сumpora до 10mg/kg	MEST EN ISO 20884 MEST EN ISO 20846

ПРИЛОГ 4

Методе испитivanja dizel goriva

<i>Karakteristika</i>	<i>Metoda</i>
Gustina na 15°C	MEST EN ISO 3675
Destilacija	MEST EN ISO 3405
Kinematska viskoznost	MEST ISO 3104 ASTM D445
Tačka paljenja	MEST EN ISO 2719
Tačka filtrabilnosti (CFPP)	MEST EN 116
Tačka tečenja	MEST ISO 3016 ASTM D 97
Sadržaj vode	MEST EN ISO 12937
Sadržaj pepela	MEST EN ISO 6245 ASTM D 482
Korozija bakarne trake	MEST ISO 2160
Sadržaj policikličnih aromatskih ugljovodonika	MEST EN 12916
Sadržaj metil estra masnih kiselina (FAME)	EN 14078
Cetanski Indeks	MEST EN ISO 4264
Cetanski broj	MEST EN ISO 5165 ASTM D 613
Ukupne nečistiće	MEST EN 12662
Ugljenični ostatak (na 10% ostatka destilacije)	MEST EN ISO 10370 ASTM D 189
Sadrzaj Sumpora	MEST EN ISO 20884 MEST EN ISO 20846 MEST EN ISO 20847 MEST EN ISO 8754
Sadržaj indikatora (Solvent Yellow 124)	B.H8.065
Donja toplotna vrijednost, (Racunski prema formuli iz Napomene 1)	ASTM D4868 (Racunski prema formuli iz Napomene 1)
Izgled i Boja	Vizuelno DIN 51426 ASTM D 1500

PRILOG 5**Metode ispitivanja TNG**

<i>Karakteristika</i>	<i>Metoda</i>
Gustina	MEST EN ISO 3993
MON	MEST EN 589, Prilog D
Ukupni sadržaj diena, uključujući 1,3 butadien	MEST EN 27941
Sumpor	EN 24260 ASTM D 3246 ASTM D 6667
Korozija bakarne trake	MEST EN ISO 6251
Ostatak poslije isparenja	MEST EN ISO 13757
Napon para	MEST EN ISO 4256 MEST EN ISO 8973 MEST EN 589, Prilog C
Sadržaj vode	MEST EN 589, Tačka 6.2.
Miris	MEST EN 589, Tačka 6.3., Prilog A

PRILOG 6**Obrazac sertifikata o kontroli kvaliteta**

- Broj: _____
- Matični / identifikacioni broj isporučioca _____
Naziv isporučioca/ Benzinska stanica: _____
Ulica i broj _____ Grad _____
Telefon _____ E-mail _____
Ime i prezime odgovornog lica _____
- Naziv proizvoda: _____
Količina pošiljke: _____
Broj otpremnice i datum i/ili broj carinske deklaracije i datum _____
- Država proizvodnje tečnog goriva _____
- Broj i datum Zapisnika o uzorkovanju _____
- Tečno gorivo naftnog porijekla ispitano je u akreditovanoj laboratoriji _____
Broj i datum izvještaja o ispitivanju _____
- Sa potpunom odgovornošću izjavljujem da su ispitane vrijednosti karakteristika kvaliteta tečnog goriva za koje se izdaje ovaj Sertifikat usaglašene kvalitetom sa zahtjevima PRAVILNIKA O KVALITETU I KONTROLI KVALITETA TEČNIH GORIVA NAFTNOG PORIJEKLA.
- Oznaka i broj standarda za proizvod _____

U _____

ODGOVORNO LICE

M.P

(ime i prezime i potpis)